

1814-forelesningene

Norges forskningsråd og stiftelsen Fritt ord i samarbeid med universitetene i Bergen, Tromsø og Oslo og NTNU

Norges forskningsråd
Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
NO-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Foto: Stortingets arkiv

«Frihet» – et omstridt begrep med krav på allmenn gyldighet?

En forelesningsserie i regi av Forskningskomiteen for Grunnlovsjubileet.

I forbindelse med 200-årsjubileet for Norges grunnlov i 2014 er Norges forskningsråd ansvarlig for en forsknings-satsing fra 2010 til 2014. Den skal bidra til å belyse viktige problemstillinger knyttet til konstitusjon og folkestyre.

For å forberede jubileet arrangerer Forskningsrådet i samarbeid med Fritt ord og de fire største universitetene en forelesningsserie – 1814-forelesningene – fram til 2014. Her inviterer vi internasjonalt ledende forskere og samfunnsdebattanter med bakgrunn fra historie, politisk filosofi og rettsvitenskap. De skal kaste lys over den historiske kompleksiteten og tvetydigheten som ligger i et sentralt konsept i alle grunnlover; det tilsynelatende uskyldige begrepet *frihet*.

Det moderne frihetsbegrepet ble gjenstand for debatt i tiden fram mot den amerikanske og franske revolusjonen, og de juridiske og politiske diskursene omkring tolkninger av begrepet har siden vært mange og intense. Samtidig som det er et kjerneprinsipp i alle politiske prosjekter som har som mål å skape det gode samfunn, er frihetsbegrepet også historisk knyttet til en risiko for politisk

misbruk og forvrengning, til og med i retning av sin egen motsetning: ufrihet.

Begrepet frihet er med andre ord ikke alltid så entydig som det antas å være. Som betegnelse på et nøkkelp prinsipp innenfor demokratiet må det stadig utfordres og videreutvikles – det må for alltid være et åpent begrep. Samtidig illustrerer det et prinsipp som alle kan være enige om at skal holdes høyt i ære.

For å få en dypere forståelse av frihetsbegrepets rike historiske bakgrunn må det plasseres i en historisk sammenheng, dets opprinnelse må kartlegges, og alle formålsbestemte forståelser må problematiseres. Det er dette 1814-forelesningene skal bidra til.

1814-forelesningene vil finne sted ved Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, NTNU i Trondheim og Universitetet i Tromsø, en i hvert semester fram til jubileumsåret 2014. Forelesningene vil bli overført på nett-tv.

Forelesningsserien starter ved Universitetet i Bergen våren 2012.

“Freedom” – a Contentious Concept with Universal Pretensions

A lecture series organised by the Committee for Research on the Norwegian Constitution of 1814 in the framework of the bicentenary commemoration.

In connection with the Bicentennial Celebration of the Constitution in 2014, the Research Council of Norway is in charge of a research initiative (2010-2014) whose objective is to enlighten the importance of democracy and the constitutional state, both historically and in the present day, as well as to address future challenges.

Emphasising the need for comparative and international perspectives of these issues the Expert committee in charge of the Councils initiative, is launching a seminar series, “The 1814 lectures”. Distinguished international experts in political philosophy, science and history will be asked to shed light on the historical complexity and ambiguity of a central term in all constitutions, the seemingly clear-cut term *freedom*.

Freedom and its synonym liberty, has been the evasive target of definition in many legal and political debates since the French revolution and before. Being an open and fragile concept, it is a core concept in political attempts to create the good society, but also historically linked to a risk of political abuse and

distortion into its opposite. The edge between free and un-free is not as sharp as is often assumed to be. Freedom is a concept which is not that matter of course it often presumes to be. As a key concept of democracy it must remain a continuously contested concept without final definition, an open concept in an open society. At the same time it is a concept to cherish fondly.

Freedom is thus, a contested concept with universal pretensions. In order to get a more realistic understanding of the historical richness of the term, for good or for bad, there is obviously a need to historicise the term, to destabilise any teleological understanding of it, and to map out its genealogy. This is the issue that the 1814 lectures to illustrate.

The 1814 lectures will take place at the University of Bergen, University of Oslo, Norwegian University of Science and Technology in Trondheim and the University of Tromsø. The lectures will be webcasted.

The lecture series will start at the University of Bergen early summer 2012.